

Experiències d'innovació docent en l'ensenyament d'Història

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Índex

Presentació	9
Renovació de la metodologia docent en l'EEES. El cas de l'assignatura Cultura Ibèrica. Curs 2006–2007 <i>Francisco Gracia Alonso</i>	11
Experiència d'avaluació continuada en l'ensenyament d'Història en una assignatura troncal de primer cicle <i>Teresa Vinyoles Vidal; Marta Sancho i Planas</i>	27
Història de la Vida Quotidiana en l'Edat Moderna <i>María de los Ángeles Pérez Samper</i>	41
Els crèdits ECTS: reptes i oportunitat per millorar la docència (Una experiència d'innovació docent en l'assignatura Història Contemporània Universal, curs 2006–2007) <i>Jaume Suau Puig</i>	51
Reflexions sobre el nou grau d'Història. <i>María Angeles del Rincón, degana de la Facultat de Geografia i Història</i>	67
La veu dels discents	
Les necessitats d'ampliar coneixements metodològics en la formació universitària d'Història <i>Walter Alberto Alegría Tejedor; Ferran Sánchez Fernández, Alexis Serrano Méndez</i> ...	71
Les necessitats de la formació de recercadors en el camp de la documentació i possibles solucions per pal·liar-les <i>Alexis Serrano Méndez</i>	72
Les necessitats de la formació de recercadors en el camp de l'arqueologia i possibles solucions per pal·liar-les <i>Walter Alberto Alegría Tejedor</i>	74

Noves tecnologies per a antics coneixements. Utilització de nous recursos en la investigació i l'ensenyament de la història	
<i>Ferran Sánchez Fernández</i>	75
Llicenciatura, doctorat i orientació professional. Preparació per a la recerca en el sector públic	
<i>Carme Muntaner Alsina, Mario Orsi Lázaro</i>	77
Orientació professional, investigació i docència en el sector públic	
<i>Mario Orsi Lázaro</i>	77
Doctorat: una eina útil per a la recerca?	
<i>Carme Muntaner Alsina</i>	79
Explicació i comprensió: interdisciplinarietat i intuïció	
<i>Javier Martínez Villarroya</i>	81
Conclusions generals	87

Presentació

L'equip de govern de la Facultat de Geografia i Història va encarregar, a finals del curs 2005–2006, a cinc professors–professores de la Facultat, que comptaven amb una llarga trajectòria en innovació docent¹, realitzar quatre experiències d'innovació docent en crèdits ECTS per al curs següent:

- Marta Sancho i Teresa Vinyoles, del Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, en l'assignatura obligatòria de primer curs, de 6 crèdits, Història Medieval de Catalunya, un grup per professora;
- Jaume Suau, del Departament d'Història Contemporània, en l'assignatura obligatòria de segon curs, Història Contemporània Universal, de 12 crèdits;
- Francesc Gràcia, del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, en l'assignatura Cultura Ibèrica, optativa de segon cicle, de 6 crèdits;
- María Ángeles Pérez Samper, del Departament d'Història Moderna, en l'assignatura Història de la Vida Quotidiana a l'Edat Moderna, optativa de segon cicle, de 6 crèdits.

Tots els professors/es portaren a terme les experiències, les valoraren, les contrastaren i exposaren els seus resultats individualment, en alguns dels seus departaments i, conjuntament en el Seminari Internacional Taula d'Història. El valor social i educatiu de la història, el dijous dia 5 de juliol de 2007, a la Facultat de Geografia i Història, en la sessió «La història a la universitat: parlem d'història dins l'espai europeu d'Educació Superior». La present publicació recull aquestes experiències, així com la valoració conjunta que n'han fet el professorat que les ha dissenyat i aplicat.

Tots som conscients de l'oportunitat de millora de la docència i, a la vegada, del repte que representa la implantació del sistema de crèdits ECTS, dins del marc més general de la conver-

1. Entre d'altres activitats realitzades en el camp de la innovació docent universitària, tots els professors i professores que hem participat en l'experiència vam formar part del Grup d'Innovació Docent *Clio TIC*, grup d'excel·lència de la UB, aprovat pel Vicerektorat de Docència i Estudiants de la Universitat de Barcelona, després de l'informe favorable del Consell de Docència i per acord de la Comissió Acadèmica de la Junta de Govern de 9 de novembre de 2000. Després cadascú de nosaltres ha continuat la seva recerca en innovació, aplicant-la a la seva pràctica docent i a la creació de materials didàctics.

gència europea. L'objectiu de la publicació és aportar informació que sigui útil per a la comunitat docent en aquest camp. Es tracta d'unes experiències contrastades i valorades, i no de plantejaments teòrics sobre la docència de la història a la universitat. Cada una de les col·laboracions segueix unes mateixes pautes comunes:

1. S'exposen els objectius de l'experiència d'innovació docent.
2. Es fa una descripció de l'assignatura en la qual s'ha seguit l'experiència.
3. Es concreta la innovació en quatre àmbits:
 - La potenciació del treball de l'alumne sota la tutorització del professorat.
 - L'aplicació d'un sistema d'avaluació continuada i diversificada.
 - Les competències, habilitats...
 - La fixació, la determinació de l'«esforç» que ha de realitzar l'alumne i com es distribueix...
 - Es comenten els resultats i es fa una valoració de conjunt.
4. Per acabar, se suggereixen idees de cara al futur pensant en la seva ulterior continuïtat.

L'ensenyament universitari articula dos elements indissolubles: els docents i els discent, per la qual cosa hem cregut necessari donar la paraula a historiadors novells i a estudiants de tercer cicle, perquè opinin sobre l'ensenyament d'Història, perquè ens donin el seu parer sobre quins són els punts forts i els punts febles a l'hora d'integrar-se al món professional, perquè creiem que els problemes que ells i elles tenen no són aliens a la universitat, i que a l'hora d'enfocar les reformes poden ser útils les seves opinions, com ho són les experiències del professorat que vàrem emprendre el curs passat les experiències pilot.

Renovació de la metodologia docent en el'EEES. El cas de l'assignatura Cultura Ibèrica. Curs 2006–2007

Francisco Gracia Alonso

La inclusió de l'assignatura *Cultura Ibèrica* dins del programa pilot d'adaptació de la docència a crèdits ECTS per part del Consell d'Estudis de la Facultat de Geografia i Història, no és el resultat d'una opció casual, sinó, més aviat, la continuació lògica d'una experiència d'innovació i renovació del sistema docent desenvolupat a partir del curs 1998–1999, mitjançant diferents projectes d'innovació docent aprovats i finançats pel GAIU. Aquestes experiències, aplicades de forma continuada al llarg de set cursos a la UB, van ser també emprades en la docència no presencial a la UOC entre els cursos 2000–2001 i 2003–2004, i incloses dins l'oferta d'UB Mèdia el curs 2004–2005. Per això es compta amb una àmplia base d'anàlisi i comparació educativa que ja ha estat presentada en anteriors treballs (GRACIA, 1999); (GRACIA, 2001); (GRACIA, 2003); (GRACIA, MUNILLA, 1998); (GRACIA, MUNILLA, 1999); (GRACIA, MUNILLA, 2000); (GRACIA, MUNILLA, GONZALO, 1995).

Objectius de l'assignatura

Cultura Ibèrica és una assignatura optativa de segon cicle dins l'ensenyament d'Història i, al mateix temps, matèria optativa en el títol propi de la UB Graduat Superior en Arqueologia (2001–2007) i l'oficial màster en Arqueologia (2007). Com a conseqüència de l'aplicació dels recursos TIC, l'assignatura s'imparteix a l'aula d'informàtica de la Facultat, factor que redueix l'oferta de places a 25 alumnes de l'ensenyament d'Història, i 5 del GSA/màster. Les capacitats esmentades s'han cobert amb rapidesa al llarg dels cursos indicats, sent a més, entre els anys 1999 i 2004, una assignatura molt demanada pels estudiants procedents dels programes Sòcrates i Erasmus.

L'objectiu docent ha estat sempre fomentar i estimular la capacitat d'anàlisi crítica de l'alumne respecte de la problemàtica general, cronològica i cultural, de la matèria. S'ha pretès superar l'estadi informatiu i enunciatiu de continguts per promoure una discussió sobre els corrents teòrics de les matèries objecte d'estudi, assumint que, en la docència superior, l'estadi de presentació ordenada de resums de coneixement, la seva transmissió als dicents i l'assimilació d'una part dels mateixos pels estudiants amb l'objectiu de superar una avaluació, és un sistema obsolet. Per això, la relació unidireccional professor–alumne, establerta sobre la base de la classe magistral, s'ha intentat resoldre posant a disposició dels estudiants un ampli cos documental amb

suport de les TIC on poden trobar tota la informació necessària per a la preparació, seguiment i anàlisi de les classes.

Considerem una documentació àmplia sobre els diferents apartats que faciliti a l'alumne la construcció del coneixement a través de lectures dirigides, sent preferible que sigui orientat vers les fonts primàries abans que assumir com a única base d'estudi la informació proporcionada a les classes presencials.

La potenciació de la participació dels discents significa que la metodologia ha de disposar d'una arquitectura que proporcioni materials teòrics i de suport al treball personal, que permetin obtenir una solvència o suficiència respecte de la matèria fruit de la reflexió crítica. Considerem que l'alumne ha de conèixer —i/o dominar depenent del seu esforç—, en finalitzar el curs, els següents aspectes:

- Línies bàsiques del marc teòric del període cronocultural estudiat.
- Característiques principals i evolució dels corrents teòrics que han estudiat, i/o influït, sobre la construcció analítica/explicativa del període objecte d'estudi.
- Problemàtiques específiques de la matèria i àrees d'estudi obertes.

La reflexió crítica és la clau, ja que les dades són sempre accessibles, i l'objectiu de la docència ha de ser sempre fomentar el plantejament i comprensió de les línies essencials dels processos històrics.

Estructura de l'assignatura

Cultura Ibèrica és una assignatura de 6 crèdits (60 hores lectives) organitzada segons el sistema ECTS el curs 2006–2007. Si, entre els anys 2000 i 2006, l'objectiu essencial va ser assolir el màxim teòric d'hores lectives definit per la relació hores/crèdit del sistema actual mitjançant la suma de les hores de classes teòriques i pràctiques, objectiu assumit plenament al llarg dels cursos 2004–2005 i 2005–2006, sense comptar, però, les hores de dedicació personal de l'alumne a la preparació, estudi i/o elaboració de treballs, l'adaptació al sistema ECTS ha modificat la distribució i l'ús de les hores lectives.

Partint de la conversió d'una assignatura de 6 crèdits ECTS en 125 hores de dedicació de l'alumne per assolir el nivell de coneixements exigít, s'ha emprat la divisió següent:

- 28 classes presencials (42 hores lectives).
- 3 classes teòriques/pràctiques en museus i jaciments arqueològics (15 hores lectives).
- 68 hores de treball personal/dirigit per part de l'alumne (preparació de classes, anàlisi de continguts i elaboració de treballs tutoritzats dins l'opció de l'avaluació continuada).

Sistema docent

Els sis blocs temàtics amb què compta l'assignatura estan pensats per presentar de forma evolutiva i seriada els principals continguts de la matèria incidint sempre sobre les problemàtiques.

A l'inici del curs, de forma presencial, i també a través del dossier electrònic, es presenta a l'alumne la programació amb detall del treball que cal realitzar. Aquesta programació inclou, al costat dels plantejaments teòrics i l'apunt de la filosofia docent de la matèria, les següents informacions:

- Relació detallada de les classes presencials, amb especificació de la data i la temàtica que s'ha de desenvolupar en cadascuna d'elles.
- Relació dels materials que l'alumne ha de treballar (llegir) abans de les classes. Aquestes lectures es troben a l'Hipertext Multimèdia amb què compta l'assignatura, accessible a través del dossier electrònic i la xarxa, i també a les aules d'informàtica mitjançant l'ús d'una clau d'accés facilitada als alumnes.
- Relació de les pràctiques (visites a museus i jaciments arqueològics) amb especificació de les dates, infraestructura de desplaçament i treball que cal realitzar en cadascuna d'elles.
- Relació de la temàtica dels diferents treballs que defineixen l'avaluació continuada, amb inclusió de suggeriments bibliogràfics i dates de lliurament.
- Bibliografia bàsica i materials de suport i estudi de l'assignatura disponibles al dossier electrònic.
- Sistema i característiques detallades de l'avaluació continuada i l'examen final.

L'objectiu bàsic és la superació de la concepció tradicional de la docència en què l'alumne és un subjecte passiu. No volem dir que tot l'actual sistema docent estigui obsolet, o bé que la innovació proposada sigui el primer pas en la direcció marcada per les directrius del pla Bolonya–Praga. Tot al contrari. En el marc de la UB, les experiències de renovació de l'anomenada «Universitat alfonsina o de la Restauració» es van iniciar amb els debats del Primer (1903) i Segon Congrés Universitari Català (1919), i fructificaren en el curt període de la Universitat Autònoma (1933–1939). Després de la Guerra Civil, molts professors, docents o formats en aquella experiència, aplicaren algunes de les seves principals i renovadores característiques, com les classes pràctiques o els seminaris de docència i investigació, idees que, sense integrar-se fins ara en un procés de renovació dirigit, han continuat aplicant-se en gran mesura en el marc de la Facultat de Geografia i Història. La renovació no és l'aplicació de noves fórmules de docència, sinó la seva extensió i implantació coordinada en la totalitat d'un ensenyament, un centre docent, i, en el futur, d'un sistema universitari.

Per assolir que l'alumne disposi d'uns coneixements previs abans de l'inici de cada classe, es proposa un nivell de treball bàsic si l'estudiant ha fet les 2/3 lectures indicades (3/4 pàgines per cadascuna de les classes), o avançat si s'aprofundeix en els temes emprant les opcions de l'Hipertext i la bibliografia complementària. Els objectius són els següents:

- Obtenció, per part de l'alumne, d'un nivell que li permeti seguir les classes disposant d'uns punts de referència/ancoratge conceptual ja assolits.
- Foment de la participació a classe en poder comparar la informació que rep amb la consultada, seleccionada per crear punts de vista divergents que generin el debat.
- Participació de l'alumne en la construcció del coneixement en trobar-se en posició d'analitzar críticament el contingut de les classes.
- Evolució progressiva del sistema docent cap al concepte de seminari/debat de continguts.

- Possibilitat de repassar el contingut de les classes emprant tant les seves pròpies notes com els continguts de l'hipertext i de les presentacions (PowerPoint) de les classes.

El foment de la participació dels alumnes, tant a les classes (interacció/preguntes professor/alumne i alumne/professor) com en funció del repàs dels elements essencials dels apartats realitzats al principi de la classe següent per fixar els continguts i avançar damunt de bases sòlides, és essencial. Però només serà operatiu si obté la plena implicació d'un nombre elevat d'alumnes. Aquesta dinàmica s'ha de retroalimentar continuadament per mitjà de l'interès pels continguts de la matèria i l'eficàcia del sistema. En cas contrari el procés esdevé inviable i el resultat serà el retorn al sistema docent unidireccional per abandó del mètode, i els alumnes es refugiaran en l'obtenció dels coneixements més útils per superar els treballs inclosos dins del sistema d'avaluació continuada, o l'examen final.

Materials docents

La renovació del sistema docent i l'aplicació dels crèdits ECTS s'ha d'acompanyar de la revisió i potenciació dels materials subministrats a l'alumne, especialment amb el suport de les TIC i dels recursos gestionats pel CRAI.

A l'assignatura Cultura Ibèrica comptem amb dos grups de recursos a disposició dels alumnes: l'Hipertext Multimèdia Cultura Ibèrica i el dossier electrònic. Tant a la docència de la mateixa assignatura a la UOC com a UB Mèdia, fèrem servir, dins del format Aula Virtual, altres recursos: fòrum de discussió en el qual s'inclouen notícies de premsa, debat d'informacions i dubtes plantejats pels alumnes; tauló d'anuncis amb comunicacions diverses; i debat continuat, en el qual es proposava la reflexió i intercanvi d'idees sobre diversos textos proposats. Aquests recursos no s'han utilitzat a causa de la manca d'infraestructura i perquè el seu ús necessita d'un replantejament generalitzat del sistema docent per introduir elements propis de la docència virtual que no encaixen fins ara en el model presencial de la UB.

En el dossier electrònic els alumnes disposen, des de principi de curs, de 27 presentacions adaptades a les classes presencials. El PowerPoint permet un triple ús: preparació de la classe en combinació amb les lectures; seguiment de la classe teòrica; i recordatori de la mateixa substituïnt en gran part als apunts en funció de l'abast i el grau de profunditat dels materials inclosos. En conjunt, es posen a disposició dels alumnes un total de 615 pàgines amb una gran varietat d'informació (textos clàssics, cites d'autors contemporanis, exemples, informacions bàsiques i avançades, i idees concretes definidores dels diferents temes) complementada amb 340 fotografies. Els continguts es renoven abans de l'inici del curs (i també al llarg del mateix), i la gestió permet actualitzar al màxim la informació subministrada als alumnes, extrem que no pot realitzar-se a l'Hipertext en tractar-se d'un producte editat.

En tractar-se d'una informació facilitada pel professor, permet també que el seu repàs generi dubtes, preguntes i demandes d'ampliació de continguts per part dels alumnes, dinamitzant així el discurs didàctic de l'assignatura. La gestió del dossier permet accedir a l'estadística de consultes de les diferents presentacions al llarg del curs, així se'n poden extreure les següents conclusions de la seva utilització pels alumnes:

- La consulta de les presentacions s'ajusta al ritme de l'assignatura, concentrant-se en els dies de classe, anterior i posterior.
- Disminució del nombre de consultes després de la data de les classes. S'observa un retorn sobre diverses presentacions en funció de la seva incidència en els treballs de l'avaluació continuada. S'han d'incloure en la valoració del nombre de visites dos factors: la possibilitat de descarregar el PowerPoint, i la d'imprimir-lo, cosa que en facilita la consulta sense accedir al sistema.
- Disminució del nombre de visites en funció de la dinàmica del curs. Adaptació inicial al sistema proposat i abandó progressiu amb relació a la data de fi de curs, no tant per l'assignatura mateixa com per l'acumulació de feina entre totes les matriculades per l'alumne.

L'Hipertext Multimèdia Cultura Ibèrica va ser desenvolupat entre els anys 1999 i 2001 amb el suport del GAIU. Editat per la UB, va obtenir el Premi Mobius a la qualitat i innovació de materials docents organitzat per la UAB i el Ministeri d'Educació de França, en un concurs competitiu celebrat a Barcelona l'any 2001. Descrites les seves característiques en d'altres ocasions (Gracia, Munilla, 1998); (Gracia, Munilla, 1999); (Gracia, Munilla, 2000); (Gracia, Munilla, 2001); (Gracia, Munilla, García, 2000) es tracta d'un recurs molt ample d'aprenentatge i autoavaluació format per 2.500 pàgines electròniques i 1.200 fotografies i imatges que cobreixen la totalitat de la matèria, i diferents eines de suport a l'estudi i l'avaluació. És accessible a través del dossier electrònic de l'assignatura (http://dossiers.ub.edu/docs/2667/acces_multimedia.htm).

Materials docents (II). Problemes de gestió

Com a canvi estructural profund en la concepció i desenvolupament de la docència, potenciant el treball individual dels alumnes, és evident que l'aplicació dels crèdits ECTS s'ha d'ajudar de nous materials de suport a la docència que complementin, i en part substitueixin, als recursos tradicionals. Al llarg del curs 2006–2007, hem detectat una sèrie de problemes que afecten les infraestructures amb què compta la UB. Si el nombre de nous materials en format TIC generat pels professors creix, com és d'esperar, de forma exponencial, i aquests materials se sotmeten a una revisió i actualització constants, el procés s'ha d'ajudar de recursos tècnics i humans capaços de fer front i proporcionar ajuda i solucions, ràpides i eficaces, als molts i diferents requeriments que es presentaran. En cas contrari, el sistema pot col·lapsar-se en el moment en què es demani una total col·laboració i implicació dels departaments i el professorat amb els conceptes Bolo-nya–Praga. En destaquem els següents problemes detectats al llarg de la prova pilot:

- Problemes de gestió del punt CRAI de la Facultat per respondre a les peticions del professorat. Són especialment greus les dificultats per incloure materials multimèdia al dossier electrònic des de la Facultat, a causa de la baixa capacitat dels servidors.
- Problemes de relació entre el punt CRAI i el Servei d'Informàtica de la UB per solucionar els problemes de gestió dels materials TIC generats pel professorat.

- Impossibilitat d'incloure en el dossier electrònic material audiovisual (documentals, seleccions de material en suport filmic i àudio, recursos multimèdia) a causa de la capacitat dels servidors.
- La reestructuració dels continguts provoca que el material en suport dvd/vhs inclòs fins ara com a suport de les classes passi a ser emprat com un material auxiliar que necessita tasques d'edició, bé per configurar un nou recurs o per a la selecció d'una part del metratge com a material gràfic a les presentacions en PowerPoint. Una tasca d'aquestes característiques no pot ser assumida amb els recursos tècnics i humans amb què compta actualment la Facultat.

La reorganització dels plans d'estudi i la seva adaptació a les directrius del sistema Bolonya–Praga, necessita de la reestructuració i augment del finançament dels serveis de suport a la docència a la Facultat de Geografia i Història en particular, i a la UB en general. Aquesta ha de ser immediata per tal de permetre la renovació dels materials docents abans de l'aplicació del nou Pla d'Estudis.

Les classes pràctiques

El concepte de classe pràctica aplicat al curs 2006–2007 s'ha basat en la definició i sistema de treball experimentat en cursos anteriors. Per les característiques del sistema docent, i el condicionant de dedicació horària dels alumnes, no s'han pogut definir les pràctiques com a obligatòries; així, s'ha mantingut l'optativitat de cursos anteriors.

Les classes pràctiques no s'entenen com un complement a la docència teòrica, sinó com una part substancial de la mateixa. Com s'indica a la programació lliurada als discent, una sèrie de temes/classes són impartits de forma concentrada sobre el terreny per facilitar la comprensió i assimilació dels continguts. Per això, les classes pràctiques compten també amb presentacions de suport en PowerPoint, lectures prèvies recomanades i bibliografia d'ampliació, així com un conjunt de material gràfic específic (plànols, cartografia, seqüències estratigràfiques i cronologies) facilitat a l'alumne abans de cada visita. Les característiques essencials de les classes pràctiques realitzades són:

- Visita al poblat ibèric de la Ciutadella (Calafell, Tarragona). 4 hores de treball lectiu. Estudi dels sistemes arquitectònics de la cultura Ibèrica i del procés de musealització i difusió del jaciment.
- Visita al poblat ibèric i museu monogràfic del Puig de Sant Andreu (Ullastret, Girona). 8 hores de treball lectiu. Estudi de l'urbanisme dels oppida ibèrics; sistemes poliorcètics i fortificacions; anàlisi espacial del territori; evolució cronocultural dels assentaments ibèrics; i tipologies materials, amb especial atenció a les sèries d'ítems no ibèrics i/o locals.
- Visita a la secció de cultura Ibèrica del Museu d'Arqueologia de Catalunya (Barcelona). 3 hores de treball lectiu. Estudi de les col·leccions de cultura material, amb especial atenció a les sèries d'escultura i a les representacions iconogràfiques.

En les pràctiques, hi ha participat un nombre variable d'alumnes, en funció de la durada i horari (vegeu quadre 1). Les opinions expressades pels estudiants respecte a la seva planificació,

desenvolupament i utilitat pel seguiment del conjunt de l'assignatura són molt positives, i se'n destaquen com a més freqüents:

- Interès per la substitució d'una classe teòrica (tradicional) per una altra pràctica sobre el mateix tema i impartida sobre el terreny.
- Possibilitat de dedicar de forma continuada un major nombre d'hores per tractar el mateix tema, analitzant tots els seus aspectes amb exemples pràctics.
- Possibilitat de conèixer el treball realitzat per diferents equips d'investigació en jaciments que constitueixen referents clars pel tema objecte d'estudi. Es valora molt positivament que les visites s'organitzin coincidint amb els treballs d'excavació programats als jaciments i que, al costat de les explicacions del docent de l'assignatura, els investigadors responsables de la intervenció presentin i comentin la problemàtica i darreres novetats de la investigació.
- Possibilitat d'aprofundir en els temes tractats per la proximitat docent/discent fora de l'aula, en un treball directe similar al concepte de seminari.

Tot i que els alumnes reclamen la realització d'una classe pràctica per cadascun dels sistemes en què es divideix la matèria, existeixen greus dificultats per assolir aquest objectiu, les més peremptòries són la inexistència d'un pressupost específic de pràctiques per a totes les assignatures de la l'ensenyament (calculable en funció del nombre d'alumnes matriculats i la programació presentada pel responsable de l'assignatura) i les dificultats derivades de l'estructura horària del pla d'estudis, cosa que en dificulta les sortides en encavalcar-se necessàriament amb la docència d'altres assignatures.

Jaciment/Museu	Participants	Percentatge de matriculats	Percentatge d'avaluació continuada
La Ciutadella (Calafell)	12	41,37	63,15
Museu d'Arqueologia de Catalunya	14	48,27	73,68
Puig de Sant Andreu (Ullastret)	15	51,72	78,94

Sistema d'avaluació

En experiències anteriors, presencials i virtuals, es va optar per un sistema mixt que definia una avaluació continuada formada per tres treballs, amb dates de lliurament rígides, i un examen final. Atès el dret dels estudiants a triar l'opció d'una única prova escrita per avaluar la matèria, es va decidir, segons els cursos, valorar l'avaluació continuada com a la meitat de la nota final en promig amb la de la prova escrita (sempre que s'hi obtingués una nota mínima de 5/10); per eliminar la meitat de l'examen escrit (preguntes específiques) pels alumnes que assoliren els objectius de l'avaluació continuada; o bé per valorar l'avaluació continuada com al 75% de la nota final, reduint el pes específic de la nota obtinguda a l'examen a una de les quatre de les quals es derivava la nota final.